

Enric Morera, cap de llista de Compromís a les Corts, aixeca el dit polze mentre darrere seu Mònica Oltra, també diputada, abraça els primers quatre membres de la candidatura municipal de València, tres dels quals han estat escollits regidors.

Un valencianisme modulable

Des que el 2011 situaren sis diputats a les Corts Valencianes, Compromís s'ha anat consolidant electoralment i ha situat peons a Madrid i Brussel·les, un escenari inimaginable ara fa una dècada per al nacionalisme. El repte, ara, implica continuar creixent electoralment però no fer-ho a costa de difuminar el perfil valencianista.

Les enquestes electorals van errar de totes totes. Havien pronosticat unes Corts Valencianes bicolors, amb un Partit Popular hegemònic a pesar dels casos de corrupció que l'envoltaven i un PSPV-PSOE condemnat a ocupar la bancada de l'oposició. La nit del 22 de maig, però, les urnes van vessar uns resultats electorals que

van fer saltar pels aires totes les enquestes. Perquè si bé el Partit Popular mantenia una hegemonia incontestable, a les Corts Valencianes un nou actor demanava pas. Amb un 7,4% dels vots, la Coalició Compromís es convertia en la tercera força política del País Valencià. D'aleshores ençà, aquesta "cooperativa de partits" que formen Bloc, Iniciativa

del Poble Valencià i Els Verds ha anat cremant etapes a cada cita electoral. En els tres anys que han transcorregut des de les autonòmiques, Compromís ha col·locat sengles diputats a Madrid i Brussel·les i ha assolit quotes de poder inimaginables ara fa una dècada.

Els qui van pronosticar que el somriure del logo de Compromís es torceria més d'hora que tard s'han equivocat de ple. La crisi dels partits tradicionals, el discurs regeneracionista i anticorrupció, la capacitat per fer atractiu el seu missatge entre els electors més joves i, sobretot, el carisma de Mònica Oltra, han permès que, a hores d'ara, Compromís es consolide com una força política imprescindible en el panorama polític valencià. Bloc, Iniciativa i Els Verds han sabut trobar la fórmula per convertir-se en la tercera força política a les Corts Valencianes.

Lluny queden els temps en què el valencianisme polític maldava per fer-se sentir entre els electors. En deu anys, els nacionalistes han passat de maleir i predicar contra la tanca del 5% (la barreira de vots que calia per poder accedir

Equo o el 'quo vadis' de Compromís

Diu el *Diccionari de l'Enciclopèdia Catalana* que "promiscuïtat" és 'la barreja de coses o de persones entre elles'. I un cert punt de promiscuïtat hi ha en aquesta amalgama de sensibilitats que és Compromís. És així com s'entén que a les darreres eleccions generals, i també a les europees, la coalició optara per presentar-se del bracet d'Equo, una formació pròxima a Iniciativa. El partit fundat per Juan López Uralde comparteix amb Compromís la sensibilitat ecologista. Tanmateix, el fet que es tracte d'un partit d'àmbit estatal casa malament amb l'obediència estrictament valenciana de què Compromís –i especialment el Bloc– es vanta contínuament. "Particularment, hauria estat més còmode en una aliança que donara veu als pobles d'Europa que no tenen veu", critica Enric Nomdedéu, representant del Bloc a la diputació de Castelló

Tanmateix, la major part dels membres del Bloc consultats sobre aquesta qüestió consideren que aliances com les que s'han fet amb Equo estan justificades si obrin les portes d'accés a les institucions. Pragmatisme enfront d'essencialisme. "No tinc cap inconvenient a recolzar-me en altres partits si d'aquesta manera obtenim uns millors resultats electorals i, així, podem difondre les nostres posicions valencianistes", reconeix Joan Baldoví, diputat al Congrés. "Anar amb partits com Equo és una qüestió instrumental", afirma Paco Salom, que és regidor de Carcaixent. Segons Salom, "cal pensar en estratègies que ens permeten arribar a les institucions" per posar en pràctica les polítiques nacionalistes, perquè "altrament romandrem com un club exclusiu i romàntic sense cap incidència". "És des de les responsabilitats de govern que es poden fer coses pel valencianisme", rebla Joan Baldoví.

Des del Bloc també recorden que, en el cas de l'Europarlament, l'aposta per encapçalar una llista –Primavera Europea–, per més que siga del bracet d'un partit espanyol, ha permès visibilitzar Compromís a Europa i situar, per primera volta a la història, un parlamentari valencianista durant els pròxims quatre anys a Brussel·les. "Ha sigut la primera volta que teníem un candidat amb possibilitats reals –explica Àgueda Micó, responsables d'organització del Bloc–. I això ha engrescat molt la militància". L'eurodiputat Jordi Sebastià diu haver-se sentit "molt còmode" en una coalició on, a més d'Equo, també hi havia la Chunta Aragonesista, Por Un Mundo Más Justo, Partido Castellano, Socialistas Independientes de Extremadura i Partido Caballas. "El Bloque Nacionalista Galego va optar per anar amb Bildu; Esquerra Republicana va preferir anar a soles; i l'opció d'anar amb CiU o PNB, amb la desfeta social que hi ha ara mateix, no era viable", explica l'eurodiputat Jordi Sebastià. Per als qui dubten del perfil nacionalista de Primavera Europea, Sebastià recorda que la coalició ha quedat enquadrada en el grup Verd-Aliança Lliure Europea i "la nostra candidata a la presidència de la Comissió Europea, Ska Keller, ha sigut l'única que s'ha mostrat partidària de reconèixer el dret d'autodeterminació dels pobles. No així el candidat de l'Aliança de Liberals i Demòcrates Europeus (ALDE), on hi ha CiU i PNV".

a les Corts i que en la majoria de comunitats autònomes se situa en el 3%) a parlar obertament del *sorpasso* als socialistes. "Estem més bé que mai a la història", apunta Joan Baldoví, diputat de Compromís al Congrés espanyol. Si les enquestes no s'equivoquen –per bé que podrien fer-ho–, la "cooperativa de partits" serà un actor determinant de l'hipotètic govern tripartit.

De València a Brussel·les, passant per Madrid. Des del punt de vista electoral, gran part de l'èxit assolit per Compromís cal buscar-lo en el fet que ha aconseguit fer forat a València. El cap i casal havia estat tradicionalment una plaça que se'ls resistia, als nacionalistes valencians. I tenir certa prèdica a la capital –la ciutat més poblada i on, per tant, més electors hi ha–

resultava imprescindible per assaltar les Corts.

I això precisament és el que es va aconseguir en les darreres eleccions autonòmiques i municipals de l'any 2011. Aleshores, 36.859 veïns de València van dipositar a l'urna una papereta amb l'anagrama del somriure, una xifra majúscula, si tenim en compte que en el passat el millor resultat del Bloc havia estat els 15.202 vots aconseguits en les autonòmiques de 1999. La bona collita a la capital va permetre que per primera volta a la història una formació progressista no adscrita a un partit estatal accedira a les Corts. En aquells mateixos comicis, la coalició va aconseguir situar a l'Ajuntament de València, fins aleshores un fortí inexpugnable per als valencianistes, tres regidors.

Aleshores, alguns analistes apuntaren que Compromís havia tocat sostre i atribuïren els resultats electorals a Mònica Oltra. Però s'equivocaven. De 2011 ençà, la presència a les Corts ha servit de trampolí per dur a cap gestes que, fins no fa gaire, semblaven irrealitzables. El novembre de 2011, la coalició obtenia el 4,9% de les paperetes i aconseguia enviar a Madrid l'ex-alcald de Sueca, Joan Baldoví. Els 85.000 vots aconseguits a la circumscripció de València permetien enviar a la Carrera de San Jerónimo un diputat nacionalista d'un partit d'estricta obediència valenciana, un resultat inaudit si es té en compte que en les eleccions estatals precedents el Bloc s'havia embutxacat l'1,1% (any 2008) i l'1,6% (2004) de les paperetes. A més, el veredict de les urnes va deixar un índex encoratjador en clau interna: la coalició Compromís havia estat capaç de retenir dos de cada tres vots que havia aconseguit als comicis de maig per la circumscripció de València. El missatge era clar: Compromís s'enrobia i desmentia aquells que deien que seria flor d'un dia.

Consolidada la presència a València i Madrid, calia fer un pas més, en aquesta ocasió a Europa. I per fer-ho, Compromís va optar per reivindicar un protagonisme que fins aleshores mai no havia tingut. En lloc de quedar relegats a un paper secundari en una coalició encapçalada per algun altre partit nacionalista, es va optar per encapçalar una candidatura a la qual van donar el nom

Mònica Oltra i Joan Baldoví, candidat al Congrés dels Diputats per Compromís, celebren haver aconseguit el primer parlamentari valencianista a Madrid, al novembre de 2011.

de Primavera Europea. Amb 138.463 vots al País Valencià (en el conjunt de l'Estat, on anaven coalitzats amb Equo i altres, Primavera Europea va aconseguir 299.517 vots), Compromís situava un representant a la darrera de les institucions que li faltava conquerir, el Parlament Europeu.

Fet i fet, situa el valencianisme en una horitzó completament nou. Amb més de 400 regidors repartits pel País Valencià (tres dels quals, no s'ha d'oblidar, a la difícilíssima València), sis diputats a les Corts Valencianes, un diputat a Madrid, un eurodiputat a Brussel·les i amb la perspectiva d'assumir responsabilitats de govern a partir de la primavera de l'any vinent, Compromís se situa com una opció política seriosa, madura i amb aspiració de continuïtat al País Valencià. "El tercer espai", ho han batejat des de la mateixa coalició.

Un valencianisme pràctic. La perspectiva és igualment inaudita per a un nacionalisme, el valencià, que durant dècades ha estat condemnat a la inaniació institucional. A pesar de la seua vitalitat cívica, d'ençà de la represa democràtica, el valencianisme ha tingut serioses dificultats per fer-se visible electoralment i per assumir representativitat i responsabilitats en les ins-

titucions. Només a nivell municipal, l'opció nacionalista ha tingut durant aquest temps una certa prèdica. Al marge d'això, ni el Partit Nacionalista del País Valencià, ni la Unitat del Poble Valencià, ni el Bloc Nacionalista Valencià —després Bloc— van aconseguir les quotes de poder que a hores d'ara ostenta la coalició Compromís.

Per poder trencar aquesta mena de sostre de cristall, els valencianistes, del braçat d'Iniciativa i els Verds, han hagut de matisar el seu discurs nacional i impregnar-lo de tonalitats noves. Menys banderes i més polítiques socials, podria ser la frase que definira aquest viratge estètic. Al capdavant, els estratèges del Bloc i de Compromís no poden passar per alt que, segons les enquestes del CIS, només l'11% dels valencians se senten més valencians que espanyols, enfront d'un 55,5% que se sent igual d'espanyol que valencià i un 31,5% que se sent més espanyol que valencià.

Àgueda Micó, responsable d'organització del Bloc, reconeix que "les circumstàncies sociològiques, les fractures que es van generar artificialment durant la Transició, etcètera, ens han obligat a fer un discurs que pot semblar més heterodox. Però en realitat del que es tracta és de fer nacionalisme sense la necessitat de fer-ho explícit a cada mo-

Podem, una amenaça?

La irrupció de Podem ha deixat un poc descol·locada la militància de Compromís, que, d'acord amb el recompte de vots, ha passat de ser la tercera força política a la sisena. Amb un discurs regeneracionista molt pròxim al que ha encimbellat Mònica Oltra, la formació que encapçala Pablo Iglesias ha aconseguit irrompre amb força al País Valencià. Suposa Podem una amenaça per a Compromís? El suport popular aconseguit per aquest partit pot difuminar encara més el nacionalisme de Compromís? Maria Josep Ortega, membre de l'executiva del Bloc, respon negativament a totes dues qüestions. "Podem és un projecte personalista, mentre que Compromís és un projecte transversal, nacionalista i que implica moltes persones. El que ha fet Podem és refermar la nostra vessant nacionalista"

ment". "El nostre ADN és indiscutiblement nacionalista —explica Maria Josep Ortega, que és membre de l'executiva nacional del Bloc, i prové del corrent del Bloc d'Esquerres i Sobiranista—. Ara bé, el que no tindria sentit seria que no atenguérem les demandes socials que se'ns posen al davant. Si la gent té fam, no li pots parlar del color de la bandera". En aquest sentit, Joan Baldoví opina que el valencianisme tindrà vitalitat sempre que siga "un instrument útil per als ciutadans del País Valencià". "El que hem de fer els responsables polítics valencianistes és resoldre els problemes de la gent —assegura Joan Baldoví—. El discurs social, el discurs on s'aborden els problemes de la gent, és el discurs més nacionalista de tots. És en aquest punt que hem de legitimar el nostre missatge. Si ens passem tot el dia discutint si la llengua és valencià o català no som útils a la societat".

Tanmateix, no tots s'ho miren de la mateixa manera. Enric Nomdedéu, representant del Bloc a la Diputació de Castelló, considera que el fet que

la seua formació estiga inserida dins Compromís difumina excessivament el perfil valencianista de la coalició. “Compromís s’assenta sobre tres branques: el progressisme, l’ecologisme i el nacionalisme. Les dues primeres hi són molt presents, però en ocasions fa l’efecte que la condició nacionalista es vulga amagar”. I hi afegeix: “En els documents apareix molt el concepte nacionalista, però a la praxi diària i en els discursos públics, es troba molt a faltar”. “Comprenc les crítiques i fins a cert punt les compartisc –contesta Àgueda Micó–, però si volem tenir responsabilitats de govern hem de buscar la fórmula per acostar-nos a la gent. Hi hem d’aplicar un poc de màrqueting perquè l’elector ha de percebre que allò que li oferim és atractiu”.

Enric Nomdedéu és dels qui opina que el seu partit, el Bloc, que aporta el gruix de la militància de Compromís, ha cedit massa poder de decisió a Iniciativa, un partit que, tret de les comarques més meridionals, té una implantació li-

mitada. “El pes del Bloc en Compromís s’ha menystingut”, assegura, i apunta que en les comarques on Compromís ha funcionat més bé ha sigut perquè “hi havia un treball previ del Bloc”.

Tanmateix, una majoria de militants i representants públics del Bloc consideren que el fet de coalitzar-se amb Iniciativa ha sumat atractiu al conjunt. “Aquesta és una coalició de partits on hi ha molt més que ens uneix que no ens separa. Plan-tegem un treball col·laboratiu, on tots hem de renunciar a alguna cosa, però que ens beneficia a tots”, opina Àgueda Micó, qui seria partidària de donar una forma jurídica definitiva a Compromís. Per la seua part, el regidor a Torrent i històric militant del Bloc Vicent Beguer també es compta entre els partidaris d’aprofundir en aquesta relació ja que el Bloc “ha estat històricament un partit que ha anat formant-se a base de sumar i sumar. Cada pas que dona Compromís és un pas més del nacionalisme. Tant de bo acabem sent una federació estable de partits”.

La incorporació del discurs social a l’argumentari nacionalista ha estat el que ha permès que el valencianisme assoleixi les quotes de poder que actualment té. Arribats a aquest punt cal preguntar-se com s’ho hauria de fer el valencianisme polític per aprofitar els bons resultats electorals per legitimar-se i impregnar a capes socials que fins ara eren impermeables al discurs nacionalista. “Crec que és en el treball que fem en el dia a dia que podem visualitzar que el nacionalisme és útil i solvent per solucionar els problemes de la gent”, opina Paco Salom, que és regidor a Carcaixent i militant des que tenia 20 anys. Joan Baldoví creu que Compromís ha d’evitar caure en els paranyos que ens posa el PP per reobrir debats que nosaltres tenim superats”. “Si el que volem és que la gent ens perceba com una opció vàlida, cal actuar amb intel·ligència i que la ciutadania veja que som útils.”

Violeta Tena

Burjassot

Ciutat de Les Sitges

City of "Silos"

Concert **Zenet**

Venda d'entrades / Ticket sales at
 Casa de Cultura i Instant Ticket
 Públic jove i adult

julioi
 divendres 4 / 22.30 h
 Centre Cultural Tívoli
 Preu anticipada: 12 €
 15 € a partir de l'1 de juny
 Preu taquilla: 18 €

www.burjassot.org

Ajuntament de Burjassot